

Sneller verduurzamen

Banken, overheid en ondernemers doen het samen

Meer doen om opwarming van de aarde te beteugelen. Meer doen om onze economie te verduurzamen. Dat is de grootste opgave van onze tijd. Bij de verduurzaming van de samenleving moeten we **samen meer snelheid maken**.

Het is belangrijk dat de **overheid** daarbij kaders en richting geeft. **Bedrijven** zullen dan vaker en sneller duurzame keuzes maken. **Banken** kunnen op hun beurt de transitie financieren. Deze transitie brengt ook scherpe, soms pijnlijke keuzes met zich mee. Die keuzes moeten we samen maken.

- Wat is nodig?
- Scherpe keuzes maken
- Klimaatcommitment

Wat is nodig?

Een afgestemde samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en financiële sector.

De **overheid** door te normeren, de juiste financiële prikkels in te zetten en te subsidiëren.

Het **bedrijfsleven** door de transitie te omarmen, en duurzame producten en diensten te ontwikkelen en die rendabel te maken.

De **financiële sector** neemt haar verantwoordelijkheid door haar portefeuilles nog meer te richten op duurzaamheid en door zo veel mogelijk rendabele duurzame projecten te financieren.

FINANCIËLE SECTOR

Positie van banken

Nederlandse banken kunnen én willen een voorloper zijn bij de verduurzaming. Dat gebeurt onder andere via het Klimaatcommitment dat samen met andere financiële instellingen is getekend. De afgelopen jaren hebben banken plannen gemaakt en actie ondernomen. Banken willen graag meer duurzame initiatieven financieren. Als instellingen onder streng toezicht kunnen en mogen banken geen te grote risico's nemen. Banken financieren met geld van sparende klanten. Een krediet moet wel worden terugbetaald.

OVERHEID

Geef kaders en richting

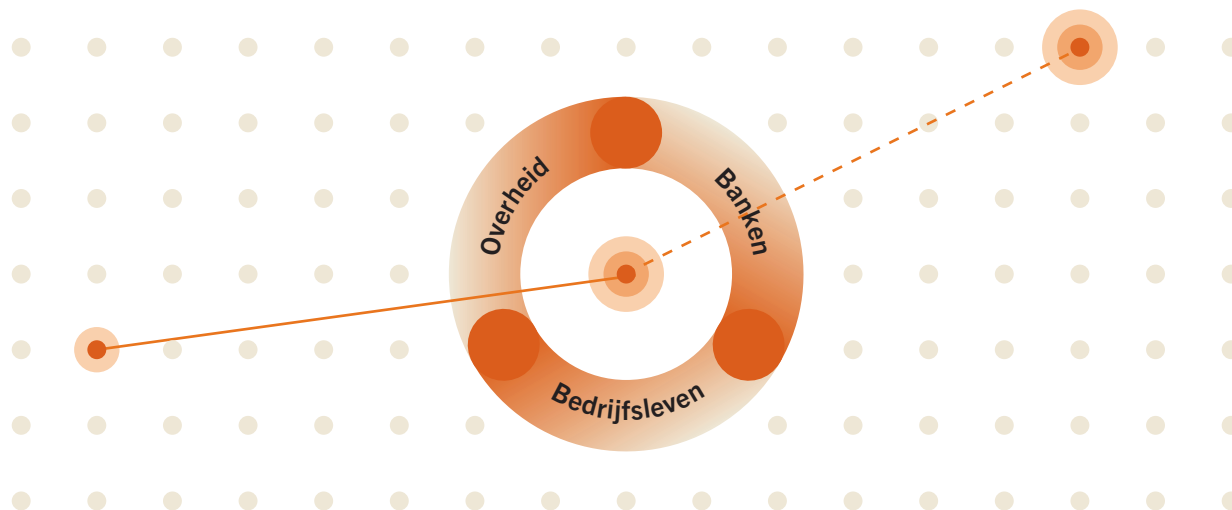
Het financieren van de transitie vraagt om risico-vollere investeringen. Want in tijden van transitie zijn er veel onzekerheden. De overheid kan verschillende instrumenten inzetten om die risico's voor bedrijven en banken te beperken.

Normen voor samenleving, bedrijven en sectoren

Om bedrijven te stimuleren sneller te verduurzamen, moeten zij weten binnen welke wettelijke kaders ze mogen ondernemen. Een voorbeeld zijn energie-prestatienormen voor vastgoed, mobiliteit en de industrie. Dan investeren ondernemers waarschijnlijk sneller in duurzame maatregelen. Banken kunnen die dan financieren.

Stimulerend beprijzen

Consumenten en bedrijven maken andere keuzes als het uitstoten van CO2 geld kost. Dit is zichtbaar bij het steeds beter werkende Europese CO2-emissiesysteem. Door de stijgende emissieprijs krijgen grote uitstoters dalende winstmarges. CO2-neutrale verdienmodellen worden juist steeds rendabeler en minder risicovol. Door deze verdienmodellen te financieren, helpen de banken de transitie te versnellen.

Duurzame innovatie helpen opschalen

Nieuwe duurzame initiatieven hebben vaak grotere risico's. Ze zijn daardoor vaak moeilijker (volledig) te financieren door een bank. De overheid kan die risico's helpen dragen. Denk hierbij aan (een mengvorm van) subsidies, overheidsfinanciering en private financiering. Dan kunnen banken (groepen) innovatieve bedrijven helpen die anders geen kans krijgen.

BEDRIJFSLEVEN

Ontwikkel nieuwe producten, diensten en verdienmodellen

Het is de rol en verantwoordelijk van bedrijven om duurzame producten en diensten te ontwikkelen. Daarbij gaat het niet alleen om het beperken van de CO2-uitstoot van de eigen onderneming en activiteiten. Ook de impact van de bedrijfsvoering bij leveranciers (in de keten) en op de hele samenleving hoort onderdeel te zijn van hun keuzes.

Scherpe keuzes maken

De leefbaarheid van onze planeet staat op het spel. De Klimaatdoelen zijn uitdagend, maar moeten gehaald worden. Dat vraagt om scherpe keuzes. Dat kunnen soms pijnlijke keuzes zijn, die iedereen raken. Daarom moeten we die keuzes samen maken.

→ Anders kijken naar rendement

Duurzame startups moeten zich vaak nog bewijzen, beginnen met een negatieve cashflow, en maken nog geen winst. Ze hebben veel potentie, maar zijn lastig te financieren en kunnen daardoor moeilijk door-groeien.

→ De definitie van duurzaam

Ook duurzame innovaties hebben een CO2-voetafdruk. De productie van een elektrische auto kost bijvoorbeeld meer energie dan die van een brandstofauto. Dan is het zaak om over de product-levenscyclus heen te kijken en circulair te denken.

→ Druk op de woningmarkt

Banken zouden ervoor kunnen kiezen alleen nog hypotheek te verstrekken voor woningen met energielabel A t/m D. Maar veel woningen in Nederland zijn nog slecht geïsoleerd. Als mensen met energielabel E, F of G geen hypotheek meer kunnen krijgen, wordt de situatie op de woningmarkt nog nijpender.

→ Het tempo van de transitie

In de transitie van fossiele naar hernieuwbare energie, is het belangrijk dat iedereen mee kan komen. Hoe sneller de transitie, hoe groter de kans dat dit ten koste gaat van waarden als rechtvaardigheid en inclusiviteit. De vraag is hierbij hoe weerbaar en wendbaar onze samenleving is.

→ Gelijk speelveld

Wanneer Nederland strengere eisen aan CO2-uitstoot stelt dan andere landen, kan dat leiden tot 'koolstoflekkage': het verschuiven van productie naar landen waar minder strenge duurzaamheids-eisen gelden. Dat kan onbedoeld leiden tot een ongelijk Europees speelveld.

Klimaatcommitment

De financiële sector wil bijdragen aan de klimaatdoelen van Parijs en het Nederlandse Klimaat-akkoord. In 2019 ondertekenden circa 50 banken, verzekeraars, pensioenfondsen, vermogensbeheerders en hun koepels het Klimaatcommitment Financiële Sector.

AFSPRAKEN

- De partijen nemen deel aan financiering van de energietransitie en hebben een inspanningsverplichting binnen de kaders van wet- en regelgeving en risicorendementsdoelstellingen.
- De partijen ondernemen actie om het CO₂-gehalte van hun relevante financieringen en beleggingen te meten.
- De partijen rapporteren vanaf boekjaar 2020 publiekelijk en publiceren vanaf 2020 actieplannen als bijdrage aan de klimaatdoelen van Parijs, inclusief reductiedoelstellingen voor 2030.

STAND VAN ZAKEN

In maart 2023 verscheen een voortgangsrapportage over de actieplannen van de instellingen van het Klimaatcommitment. De belangrijkste uitkomsten:

- 96% wil het portfolio in lijn brengen met het 1,5 °C-scenario en uiterlijk in 2050 een 'netto nul'-portefeuille bereiken.
- 94% heeft het actieplan laten goedkeuren door de top van de organisatie (dagelijks bestuur, raad van commissarissen en/of raad van toezicht).
- 94% weet welke sectoren in hun portefeuille de meeste emissies veroorzaken.
- 92% gebruikt dezelfde methode (PCAF) voor het meten van emissies. Dit maakt het makkelijker om die metingen met elkaar te vergelijken.

AANDACHTSPUNTEN

- Goedkeuring van reductiedoelstellingen door een derde partij (zoals het Science Based Targets initiative (SBTi)).
- Actieplannen onderdeel maken van de prestatiebeoordeling van bestuurders.
- Betrokkenheid van interne auditors.

